



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Jarmilou Úředníčkovou ve věci

žalobkyně: **Mgr. D. H.**
zastoupena JUDr. Viktorem Štěpánem, advokátem
sídlem Lidická 1023/63c, 602 00 Brno

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem 150 00 Praha 5, Křížová 25

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 2. 2025, ve věci invalidního důchodu
takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 20. 2. 2025, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobkyni k rukám jejího zástupce, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku na nákladech řízení částku 36 566 Kč.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobkyně domáhala zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalované, jímž žalovaná zcela změnila rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 30. 10. 2024, č. j. X tak, že od 9. 10. 2024 snížila výši invalidního

Shodu s prvopisem potvrzuje I. M.

důchodu žalobkyně pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně ve výši 11 119 Kč. Žalobkyně v žalobě a jejím doplnění uvedla, že žalovaná v rozhodnutí nesprávně vyhodnotila skutkové okolnosti spočívající v jejím skutečném zdravotním stavu. Posudkový lékař při vyhotovení posudku ze dne 9. 10. 2024 nesprávně zhodnotil její celkový zdravotní stav. Zcela opomenul zásadní okolnost, že jí byl již dne 7. 8. 2023 přiznán invalidní důchod třetího stupně, přičemž dne 9. 8. 2023 – tedy krátce po vydání rozhodnutí – prodělala již třetí cévní mozkovou příhodu. Tento fakt dle žalobkyně svědčí o významném zhoršení jejího zdravotního stavu, což nebylo v posudku nijak reflektováno. Pokud by byl zdravotní stav řádně posouzen, nemohlo by dojít ke snížení invalidního důchodu na první (rozhodnutím č. j. X ze dne 30. 10. 2024), potažmo ani na druhý stupeň (napadené rozhodnutí žalované). Žalovaná dle žalobkyně v rozhodnutí dostatečně nezohlednila a nevypořádala její námitky a dospěla k nesprávnému závěru o poklesu její pracovní schopnosti. Žalovaná nezohlednila a nevypořádala zejména to, že po přiznání invalidity třetího stupně prodělala žalobkyně další cévní mozkovou příhodu, která měla za následek výrazné zhoršení jejích kognitivních i fyzických schopností. Žalobkyně trpí těžkou formou revmatoidní artritidy, ztrátami paměti, neschopností koncentrace, slabostí, neschopností samostatného pohybu bez doprovodu a omezenou schopností zvládat běžné denní činnosti. Tato kombinace zdravotních postižení dle žalobkyně jednoznačně naplňuje podmínky pro uznání poklesu pracovní schopnosti o více než 70 %, tedy pro přiznání invalidity třetího stupně. Žalovaná dle žalobkyně v rozhodnutí nepřihlédla ke všem důkazům a dospěla k nesprávnému skutkovému zjištění. Žalovaná se při vydání rozhodnutí opřela o neúplný a vadný posudek o invaliditě, který v rozporu s realitou uvádí, že žalobkyně je uchazečkou o zaměstnání, ačkoliv její zdravotní stav takový závěr vylučuje. Tato skutečnost svědčí o tom, že posudkový lékař vycházel z nepravdivých nebo neúplných údajů, případně nedostatečně přihlédl ke skutečnostem doloženým žalobkyní a nesprávně vyhodnotil podklady, což vedlo k nesprávnému závěru. Rozhodnutí ČSSZ je proto nezákonné pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatečném hodnocení důkazů a v nesprávném skutkovém základu. Žalobkyně považuje lékařský posudek, o který se rozhodnutí opírá za nepřesvědčivý, věcně nesprávný a odporující skutečnému zdravotnímu stavu, jak byl doložen dostupnou zdravotnickou dokumentací. Posudkový lékař ve svém hodnocení neprojevil žádnou snahu zhodnotit nové skutečnosti, nepřihlédl k neurologickým nálezům po třetí cévní mozkové příhodě, nezabýval se ztrátou kognitivních schopností, narušenou pohyblivostí, poruchami rovnováhy a soběstačností žalobkyně, ani jejími doprovodnými diagnózami, které dále zhoršují celkový funkční stav. V této souvislosti žalobkyně upozornila, že se u ní v té době současně rozvíjela také revmatoidní artritida ve středně těžké až těžké formě, což bylo doloženo odbornými zprávami. Zdravotní stav žalobkyně je kombinací několika závažných zdravotních postižení, která se navzájem potencují, a vedou ke komplexnímu a trvalému poklesu schopnosti výdělečné činnosti o více než 70 %. S ohledem na tuto skutečnost měla být potvrzena invalidita třetího stupně a nemělo dojít k jejímu snížení. Posudkový závěr, který stanovil rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu podle kapitoly VI., položky 1c) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., s hodnotou poklesu pracovní schopnosti 50 %, je vnitřně rozporný a neodráží skutečný funkční dopad jejího zdravotního stavu na její schopnost vykonávat výdělečnou činnost. Navíc nebylo přihlédnuto k dalším nemocem, zejména k revmatické artritidě (kap. XIII, oddíl A, pol. 2 přílohy vyhlášky), která jednoznačně přispívá k dalšímu zhoršení pracovní schopnosti. Vzhledem ke skutečnosti, že v posudku č. j. LPS/2024/5706-FMM_CSSZ

skutečně k navýšení došlo – právě o 10 % – je zřejmé, že posudkový lékař si byl vědom existence vícečetných zdravotních postižení žalobkyně, avšak tento závěr nebyl důsledně promítnut do výsledného stupně invalidity. Výsledkem je dle žalobkyně zcela nepřiměřený a nesprávný závěr o poklesu pracovní schopnosti, který neodpovídá jejímu reálnému stavu, ani právní úpravě. Dle žalobkyně takový posudek nemůže být způsobilým podkladem pro rozhodnutí správního orgánu o snížení stupně invalidity, a má za to, že rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s § 39 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, jakož i se zásadou materiální pravdy (§ 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, dále jen „správní řád“).

2. Žalovaná v písemném vyjádření odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí a závěry posudku vypracovaného lékařem Institutu posuzování zdravotního stavu. Žalovaná navrhlá provést důkaz posudkem příslušné posudkové komise MPSV ČR.
3. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 a odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen „s. ř. s.“), a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
4. Ze správního spisu bylo zjištěno, že Česká správa sociálního zabezpečení rozhodnutím ze dne 30. 10. 2024, č. j. X snížila výši invalidního důchodu žalobkyně pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně. Podkladem rozhodnutí žalované byl posudek Institutu posuzování zdravotního stavu ze dne 9. 10. 2024, dle jehož závěru žalobkyně již není invalidní pro invaliditu třetího stupně, ale je uznána od 20. 11. 2024 invalidní pro invaliditu prvního stupně, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu její pracovní schopnost poklesla o 45 %. Posuzující lékařka uvedla, že se u žalobkyně jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, neboť stav po cévní mozkové příhodě s levostranným postižením, MR verifikovaným ischemickým postižením v oblasti levé mozečkové hemisféry má dopad na pracovní schopnost. Funkčně se jedná o poruchu středně těžkou, která je popsána v lékařských nálezech neurologa. Snížení stupně invalidity odůvodnila posuzující lékařka parciální stabilizací stavu rok od poslední recidivy cévní mozkové příhody. Současný funkční dopad na schopnost vykonávat fyzicky nenáročnou profesi sekretářky hodnotila jako středně těžký. Zdravotní postižení hodnotila v kapitole VI., položce 1b) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které stanovila míru poklesu pracovní schopnosti 35 %. Vzhledem k dalšímu postižení zdravotního stavu podle § 3 odst. 1 citované vyhlášky zvýšila tuto hodnotu o 10 % na celkových 45 %.
5. Proti uvedenému rozhodnutí správního orgánu I. stupně podala žalobkyně námitky, o nichž žalovaná rozhodla žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 20. 2. 2025, č. j. X tak, že změnila toto rozhodnutí a snížila výši invalidního důchodu žalobce pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně. Žalovaná vycházela z posudku lékaře Institutu posuzování zdravotního stavu ze dne 7. 2. 2025. Podle posudkového závěru posuzujícího lékaře je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně postižení, jehož funkční dopad odpovídá posudkovým kritériím uvedeným v kapitole VI., pol. 1c) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které je stanovena míra poklesu pracovní schopnosti 40 – 60 %. S ohledem na tíži onemocnění a také pro charakter profese a s přihlédnutím k dalším souběžným chorobám posuzující lékař zvolil střed pásma, tedy 50 %. K datu posouzení v prvním stupni řízení i k datu napadeného rozhodnutí i k datu posouzení v rámci námitkového řízení uvedl posuzující

lékař, že z důvodu tohoto zjištěného dlouhodobě nepříznivého stavu u žalobkyně poklesla pracovní schopnosti o 50 %, zjištěný dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav odpovídal II. stupni invalidity. Datum změny stanovil dnem posouzení na I. stupni řízení, tedy dnem 9. 10. 2024.

6. Z posudku Posudkové komise MPSV ČR v Ostravě ze dne 3. 7. 2025, který si zdejší soud vyžádal v tomto řízení, bylo zjištěno, že k datu vydání napadeného rozhodnutí byla žalobkyně invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Šlo o invaliditu III. stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) téhož zákona. Šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 70 %. Předsedou posudkové komise byl MUDr. A. S., další lékařkou MUDr. F. H. s odborností neurologie a tajemnicí Bc. T. E. Žalobkyně i její zástupce byli jednání posudkové komise přítomni. Posudek obsahuje výčet podkladů, z nichž posudková komise vycházela, zjištění ze stěžejních lékařských nálezů a z vlastního šetření u posudkové komise, diagnostický souhrn a posudkové hodnocení. V posudkovém zhodnocení posudková komise konstatovala, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je stav po opakovaných cévních mozkových příhodách a zdravotní postižení hodnotila dle kapitoly VI., položky 1c) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., a stanovila míru poklesu pracovní schopnosti z rozmezí 40 – 60 % na horní hranici 60 % pro reziduální nález po opakovaných cévních mozkových příhodách, kdy funkce odpovídá středně těžkému funkčnímu postižení. Po klinickém vyšetření v jednání posudkové komise hodnotila posudková komise horní hranici 60 % a vzhledem ke komorbiditám s posudkovým dopadem splňujícím podmínku dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu navýšila o 10 % na celkových 70 % poklesu pracovní schopnosti. Posudková komise uvedla, že žalobkyně není schopna pracovního zařazení ani s vysokoškolským vzděláním. Odlišné hodnocení od lékaře Institutu posuzování zdravotního stavu i lékaře z námitkového řízení posudková komise odůvodnila tím, že žádný z posuzujících lékařů žalobkyni neviděl, nebyla vyšetřena, nebyl zhodnocen klinický stav. Kontrolu vzhledem k věku a k nepravděpodobnosti zlepšení stavu léčebnými metodami již posudková komise nestanovila. Posudková komise uzavřela, že žalobkyně byla invalidní k datu vydání napadeného rozhodnutí podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Šlo o invaliditu třetího stupně podle § 39 odst. 1 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 70 %. Platnost posudku stanovila posudková komise trvale.
7. Podle ustanovení § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.
8. Podle ustanovení § 39 odst. 2 písm. c) téhož zákona, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.
9. Krajský soud dále považuje za nutné zdůraznit, že posudkové lékařství je specializované medicínské odvětví a podřazení zjištěného postižení zdravotního stavu pod příslušnou položku vyhlášky pro posuzování invalidity může provést pouze odborník z této oblasti. Jeho činnost nemůže nahradit soud, ale ani lékař s jinou specializací, který nemá odborné předpoklady pro hodnocení zdravotního stavu podle vyhlášky o posuzování invalidity. Je

rovněž třeba zmínit, že pokles pracovní schopnosti se posuzuje vzhledem k profesi (viz rozsudek NSS č. j. 5 Ads 37/2003 – 92).

10. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy komise vyhodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž zdravotní postižení podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí, včetně případného navýšení podle § 3 této vyhlášky.
11. Jak bylo uvedeno výše, správní soud sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává, ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise je úplný a přesvědčivý (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 13/2003 – 54), případně zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena.
12. Soud konstatuje, že stěžejní otázkou bylo posouzení zdravotního stavu žalobkyně. V soudním řízení ve věcech důchodového pojištění posuzuje zdravotní stav žalobkyně ve vztahu k určení invalidity a jejího stupně Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR svými posudkovými komisemi, jak plyne z § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Tato komise je oprávněna nejen k celkovému posouzení zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti žalobkyně, ale též k posouzení schopnosti soustavné výdělečné činnosti a k zaujetí posudkového závěru o invaliditě, jejím vzniku, trvání a zániku. Z tohoto důvodu byl vypracován shora citovaný odborný lékařský posudek posudkovou komisí MPSV ČR v Ostravě. Posudková komise podala posudek v řádném složení stanoveném v § 16b zákona č. 582/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Posudek byl vypracován s náležitostmi uvedenými v § 7 vyhlášky č. 359/2009 Sb., na základě zdravotní dokumentace žalobkyně. Soud považuje posudek Posudkové komise MPSV ČR v Ostravě za úplný a přesvědčivý. Soud neměl důvod zpochybnit závěry posudkové komise, že u žalobkyně šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 70 % k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí a žalobkyně tak byla nadále invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů a šlo nadále o invaliditu III. stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) téhož zákona. Posudek PK MPSV ČR v Ostravě byl tedy stěžejním důkazem, jak výše uvedeno, splňujícím požadavek celistvosti, úplnosti a přesvědčivosti a krajský soud z tohoto posudku vycházel.
13. Soud proto v souladu s § 78 odst. 1 s. ř. s. přezkoumávané rozhodnutí žalované zrušil pro vady řízení, které spatřuje v nesprávně zjištěném skutkovém stavu a vrací věc správnímu orgánu k dalšímu řízení podle § 78 odst. 4 s. ř. s.
14. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. a žalované byla uložena povinnost zaplatit žalobkyni k rukám jejího zástupce na nákladech řízení částku 36 566 Kč. Náklady řízení sestávají z nákladů právního zastoupení, a to z odměny za čtyři úkony právní služby po 4 620 Kč (dle § 7, § 9 odst. 5, § 11 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „advokátní tarif“, a to za první poradu s klientem včetně přípravy a převzetí zastoupení, písemné podání ve věci samé - sepis žaloby, účast u jednání PK

MPSV ČR v Ostravě dne 3. 7. 2025 a účast u ústního jednání před soudem dne 29. 7. 2025), čtyř režijních paušálů po 450 Kč k uvedeným úkonům právní služby dle § 13 odst. 4 téže vyhlášky. Dále sestávají z náhrady za ztrátu času v souvislosti s cestami na jednání konané u PK MPSV ČR v Ostravě dne 3. 7. 2025 a na jednání konané u Krajského soudu v Ostravě dne 29. 7. 2025 dle § 14 odst. 3 advokátního tarifu v rozsahu celkem 20 půlhodin po 150 Kč (za čas strávený cestou ze sídla advokáta k jednání posudkové komise dne 3. 7. 2025 a k jednání soudu dne 29. 7. 2025, přičemž jedna cesta dle www.mapy.cz trvá 2 hodiny, 30 minut, tj. 150 minut, tedy 5 půlhodin a byly vykonány 4 cesty), tj. 3 000 Kč a z náhrady jízdného ve výši 6 940 Kč (za použití motorového vozidla zn. Audi Q7, r. z. X, při ujetí 696 km na trase 2x Brno - Ostrava a zpět, při spotřebě paliva 10,3 l benzínu 98, ceně paliva dle vyhlášky č. 475/2024 Sb. 40,50 Kč/l a paušální náhradě 5,80 Kč/km). Advokát je plátcem DPH, tudíž mu náleží rovněž částka odpovídající DPH ve výši 21 %, tj. 6 346 Kč (21 % z 30 220 Kč).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava dne 29. 7. 2025

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně